

Haagse iepen verplant met unieke, 'kluitloze' methode

Vier beeldbepalende Haagse iepen zijn op een voor Nederland unieke manier verplant. Door de aanwezigheid van kabels en leidingen was het niet mogelijk de bomen te verplanten op één van de traditionele manieren met kluit. Er is daarom gekozen voor het toepassen van een nieuwe 'kluitloze methode', waarbij de grond tussen de wortels werd weggezogen.

Auteur: Guus van Rijswijk - Foto's: Nationale Bomenbank en Clara Visser

Het gaat om vier beeldbepalende iepen van ongeveer tachtig jaar oud op de Haagse Sportlaan. Op verzoek van de omgeving én omdat ze zo bijzonder zijn, worden ze verplant naar de Groenzone Haagse Beek aan de overkant van de weg. In verband met de herinrichting van de route Kijkduin-Houtrust moesten de bomen plaatsmaken; op de huidige plek van de iepen worden een ventweg en riolering aangelegd. Dirk Doornenbal van de Nationale Bomenbank, die de verplanting heeft uitgevoerd, legt uit: 'Het probleem met deze bomen is dat de wortels zijn vergroeid met de aanwezige kabels en leidingen. Ze kunnen daardoor niet op de traditionele manier – met kluit – worden verplant.'

Eerder succesvol toegepast in VS

Er is daarom gekozen voor een 'kluitloze' verplantmethode. Doornenbal: 'Deze methode is in Nederland nog nooit toegepast bij het verplanten van bomen. Normaal gesproken maak je een kluit, waarbij je de wortels daarbuiten amputeert. Bij deze manier van verplanten wordt de grond zorgvuldig tussen de wortels vandaan geblazen en gezogen, waardoor het gewicht op de wortels bij de verplanting enorm wordt gereduceerd. Deze methode is wel al eerder succesvol toegepast in de Verenigde Staten, maar niet met dit formaat bomen.'

Noodgreep

Al in 2016 werden de eerste voorbereidende

maatregelen getroffen om het verplanten van de Haagse iepen succesvol te kunnen laten verlopen. Het gaat in dit geval om een noodgreep, benadrukt Doornenbal. 'Het was ofwel investeren in het omleggen van kabels en leidingen, wat veel geld kost, of de bomen omzagen. Hoewel we ervaring hebben met het verplanten van iepen, hebben we dit nog niet eerder gedaan. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat het lukt, anders zouden we ons er niet aan wagen.' De bomen zijn onderzocht en de operatie is goed voorbereid, aldus Doornenbal. 'De moeilijkheid bij deze methode is de verankering van de boom. Verder zijn additionele maatregelen genomen, zoals een excellente groeiplaatsverbetering en nazorg gedurende een periode van vijf jaar.'

3 min. leestijd

VOORBEREIDENDE MAATREGELEN

Al in 2016 vonden er voorbereidende maatregelen plaats om de kans op succesvolle verplanting te vergroten. De bomen kregen in die fase extra zorg en onderhoud, zodat de slagingskans van het verplanten werd vergroot. Zo werden de kluiten geïnjecteerd met voeding, om de nieuwe beworteling in de nieuwe kluit op de juiste manier te stimuleren. Ook werd er in de boomspiegel een mulchlaag aangebracht, die de bomen de afgelopen twee jaar van extra voeding heeft voorzien.

Stalen constructie

De iepen zijn verplant met een grote telescoopkraan, die de iepen naar hun nieuwe locatie aan de overkant van de Sportlaan overzet. Voor de verplanting is de kroon van de iepen met circa dertig procent teruggesnoeid om het verlies aan wortels te compenseren, vertelt Doornenbal. 'Na de verplanting komen de bomen in een speciale op maat gemaakte stalen verankeringsconstructie. Hierbij zorgen kabels ervoor dat de boom geschoord wordt en een storm kan doorstaan, en andere kabels zorgen ervoor dat de boom op hoogte blijft staan, zodat hij niet wegzakt. Een extra complicatie bij het aanbrengen van de verankering was dat dit trilvrij moest gebeuren, in verband met de fundering van de huizen.' Vooruitlopend op de herinrichting van de straat is op de nieuwe locatie ruimte gemaakt voor de iepen. De grootte van de plantvakken is minimaal even groot als de bestaande kroon van de iepen die er na verplanting komen te staan. Daardoor krijgen ze de kans om ongehinderd tot hun huidige grootte uit te groeien.

‘Deze methode is in Nederland nog nooit toegepast bij het verplanten van bomen’

Eerste boom verplant samen met wethouder en bewoners

De voorbereiding van het project was door het unieke karakter intensiever dan anders. Doornenbal: ‘Denk hierbij aan het uitwerken van de verplanting en verankering, overleg met nutsbedrijven, overleg met veiligheidsfunctionarissen en communicatie met bewoners. Zo zijn bijvoorbeeld de kabels en leidingen tijdens de uitvoering ondersteund met een hulpconstructie en zijn er

extra afsluiters geplaatst in de gasleiding, zodat deze in geval van een calamiteit kon worden afgesloten. Een goede samenwerking tussen de gemeente Den Haag en de Nationale Bomenbank was hierbij essentieel. Het was dan ook de kers op de taart dat wethouder Robert van Asten bij de eerste boom het officiële startschot kwam geven, onder grote belangstelling van pers en bewoners.’

Innovatief kunstproject

De Nationale Bomenbank deed eerder ervaring op met de ‘kluitloze methode’ bij een innovatief kunstproject dat de afgelopen twee jaar plaatsvond op het voorplein van Van Hall Larenstein in Velp. Een volwassen boom werd drie meter boven de grond geplaatst met wortels zonder aarde, om vervolgens kunstmatig in leven te worden gehouden. Dit project ging – vanuit kunstzinnig perspectief – over de ontaarde toestand van de mens, waarbij veel aansluiting wordt gevonden bij de huidige situatie in de wereld. Boomtechnisch gezien

was het een absolute wereldprimeur, aldus de Nationale Bomenbank. Daan van Geijlswijk (autonoom kunstenaar) en Freek Rurup (docent Van Hall Larenstein), beide kartrekkers van dit innovatieproject, zagen na een voorbereiding van twee jaar testen eindelijk hun visie realiteit worden.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27887/haagse-iepen-verplant-met-unieke-kluitloze-methode